

مۆنۈپۈلى سلىمانى

ياربىك بۇ بازىرىنى كىرىش ۋە فرۇشتىنى مۆلك

۱- ئامانجى ياربىكە

ئامانجى ئەم ياربىكە ئەۋەپكە تۇ بىيىتە دەۋلەتمەندىتىن ياربىزان لە رىنگەى كىرىن 9 فرۇشتىن ۋە بەكرىدانى مۆلك

۲- كەرەستەكان

كەرەستەكانى ئەم ياربىكە يىككەتتۈۋە لە بۇردى مۆنۈپۈلى سلىمانى، ۲ (دوو) زار، ۶ (شەش) پوول، ۳۲ (سى ۋە دوو) خانوو ۋە ۱۲ (دوانزە) ھۆتىل. لەگەل ئەۋەشدا كارتەكانى ھەل ۋە بەخت ۋە پارە ۋە مۆلكى تىدبايە

۳- خۇ ئامادە كىرىن

بۇردى مۆنۈپۈلى سلىمانى لەسەر مېزىك دا بىن ۋە كارتەكانى ھەل ۋە بەخت پوو لە ژىرۋە بەخەرەسەر ئەۋ شۇئىنەى كە بۇى دىارى كراۋە لەسەر بۇردەكە. ھەر يەك لە ياربىزانەكان دەتوانىت پوولىك بۇخۇى دەستىنىشان بىكات بۇ ئەۋ كاتەى كە بە ناو بۇردەكە گەشت دەكات

ھەر ياربىزانىك برى ۱۵۰۰ دىنارى بى دەدرىت بەم شۇۋە: دوو ۵۰۰ دىنارى، دوو ۱۰۰ دىنارى، دوو ۵۰ دىنارى، شەش ۲۰ دىنارى، يىنج ۱۰ دىنارى، يىنج ۵ دىنارى، يىنج ۱ دىنارى

باقى ھەموو پارەكان ۋە كەرەستەكان لە بانكدا دەپىت

۴- خاۋەن بانك

يەككىك لە ياربىزانەكان ۋەك خاۋەن بانك ھەلبۇزۇرە كە تۈنابەكى باشى ھەپىت لە مەزاد كىردىدا

خاۋەن بانكەكى كە بەشدارى دەكات لە ياربىكە دەپىت ئەۋ برە پارەيەى پىنى دراۋە جىباى بىكاتەۋە لە پارەى بانكەكە. دەكرىت كەسىك دابىرئىت ۋەك خاۋەن بانك ۋە مەزادكار كە بەشدارى ئەكات لە ناو ياربىكە

۵- بانك

جگە لە پارە، بانك خاۋەنى ھەموو مۆلك ۋە خانوو ۋە ھۆتىلەكانە پىش دەستىپىكرىدى ياربىكە ۋە كىرىنىان لە لاينە ياربىزانەكانەۋە بانك مووچە ۋە بەخشىش دەكات. راستەخۇ بانك مۆلك دەفرۇشپىت يان مەزادىان دەكات. لە كاتى فرۇشتىنى ھەر مۆلكىك، كارتى خاۋەندارى مۆلكەكە دەدرىت بە خاۋەن مۆلك. بە ھەمان شىۋەى مۆلك، بانك خانوو ۋە ھۆتىل دەفرۇشپىت بە ياربىزانەكان. ۋە ھەرۋەھا قەرزىش دەكات بە ياربىزانەكان كاتىك مۆلكەكانىيان بەنە رەھنەۋە. ياخوود بانك ھەموو كاتىك دەتوانىت خانوو ۋە ھۆتىل بىكرىتەۋە ئەگەر ياربىزانەكە خواستى لەسەر فرۇشتىنىان ھەبوو

بانك ھەرگىز بىن بارە ناپىت ۋە ھەرگىز موفلىس ناپىت. ئەگەر بانك پارەى لىبرا، ئەۋە خاۋەن بانكەكە دەتوانىت لەسەر كاغەزىكى ئاسايى ئەۋ برە پارەيە بنووسىت كە پىنوسىتى

۶- چۇنىەتى يارى كىرىن

لە سەرەتادا، خاۋەن بانكەكە زارەكان ھەلدەكات. دوا بە دوا ياربىزانەكانى تر زارەكان ھەلدەكەن. ئەۋ ياربىزانەكى كە بەرزترىن ژمارەى بۇ دەردەچىت بە ھەردوو زارەكە، پوولەكە لەسەر "برۇ" دادەنىت ۋە دەست دەكات بە يارى ۋە زارەكان جارىكى تر ھەلدەكات ۋە خانەكان بە پىنى ژمارەى زارەكان تىدەپەرىنىت. دواى ئەۋەى كە سەرەكەى تەۋاۋ بوو، ياربىزانى دەستە چىپ دەست دەكات بە ھەمان پىرۇسە ۋە پوولەكى خۇى لەسەر "برۇ" دادەنىت ۋە زارەكان ھەلدەكات بۇ ئەۋەى بەرەۋ پىشەۋە بىرات

بە پىنى ئەۋەى پوولەكەت دەكەۋىتە سەر چ خانەبەك ، تۇ ئەگەرى ئەۋەت لەبەردەمە كە مۆلكەكە بىكرىت لە بانك ياخوود كىرى بەدىت بە خاۋەن مۆلكەكە يان سەرەنە ۋە باج بەدىت، يان كارتەكانى ھەل ۋە بەخت رابىكىشىت، ياخوود بچىت بۇ بەندىنخانە. ئەگەر زارەكان جووت بوون، بۇ نمونە ۶ بە ۶ يان ۲ بە ۲، ئەۋە ئاسايى كۇ دەكرىنەۋە ۋە خانەكانى پى تىدەپەرىندىت. لە ھەمان كاتدا، جارىكى دىكەش زارەكان ھەلدەدەپتەۋە. ئەگەر ۳ جار لەسەر يەك زارەكان لە يەك چوون، ئەۋە راستەخۇ دەچىت بۇ بەندىنخانە

۷- برۇ

ھەر كاتىك كە پوولى ياربىزانەكە دەچىتە سەر "برۇ" يان تىتى دەپەرىنىت بە پاكىشنى كارت يان بە پىنى زارەكان، ئەۋە بانك ۲۰۰ دىنار مووچەى پى دەكات. ئەگەر ھاتوو ژمارەى زارەكان واى لە ياربىزانەكە كىرد كە بەسەر برۇدا تىپەرىت ۋە بچىتە سەر يەككىك لە خانەكانى بەخت يان ھەل ۋە كارتىكى پاكىشا ۋە پىنى ووت كە بچىتە خانەبەك ۋە ئەۋ خانەبەش تىپەرىت بەسەر "برۇ" دا، ئەۋە جارىكى تر بانك ۲۰۰ دىنار مووچەى پى دەكات. بە كورتى ۋە پوختى، ھەر جارىك پوولەكەت كەۋتە سەر ياخوود تىپەرى بوو بەسەر "برۇ" دا، ئەۋە بانك ۲۰۰ دىنار مووچەت دەكاتى

۸- كىرىنى مۆلك

ھەركاتىك پوولەكەت كەۋتە سەر مۆلكىكى بى خاۋەن، ئەۋە دەتوانىت راستەخۇ لە بانك بىكرىتەۋە بەۋ نىرخەى لەسەر خانەكە نووسراۋە. كارتىك ۋەردەگرىت كە تۇ دەستىنىشان دەكات ۋەك خاۋەن مۆلكەكە. ئەۋ كارتە بە پوۋە سىببەكىدا دابىنى لەبەردەم خۇت دا

ئەگەر ھاتوو نەتووست ئەۋ مۆلكە بىكرىت، ئەۋە بانك لە مەزاد دەفرۇشپىت بەۋ ياربىزانەكى كە زۇرتىن پارە دەكات. ياربىزانەكە ئەۋ برە پارەيە دەكات بە بانك ۋە لە بەرامبەردا كارتى خاۋەندارىەتى مۆلكەكە ۋەردەگرىت لە كاتى مەزاددا، ھەموو ياربىزانەكان بەۋ ياربىزانەكى كە نەتووست مۆلكەكە بىكرىت دەتوانىت بەشدارىت لە مەزادەكە. دەكرىت مەزادەكە بە ھەر نىرخىك دەست پىن بىكات

۹- كىرىدان

كاتىك پوولەكەت دەكەۋىتە سەر مۆلكىك كە خاۋەندارى بىت، خاۋەنەكەى كىرىت لى ۋەردەگرىت بەۋ پىنمايەى لەسەر كارتى خاۋەندارىكە نووسراۋە. ئەگەر مۆلكەكە خرابىتە رەھنەۋە، ئەۋە كىرى ۋەرنانگىرئىت ۋە كارتى خاۋەندارىەتى لەسەر پىش دادەنرىت بە پوۋە سوورەكەيدا لەبەردەم خاۋەنەكەى يەككىك لە بەرزەۋەندىبەكانى ئەم ياربىكە ئەۋەپكە خاۋەندارىەتى ھەموو رەنگە لەپەك چوۋەكان بىت. چوونكە دەتوانىت دوو قات كىرى ۋەربىگرىت بۇ ھەر يەككىك لەۋ مۆلكەكە بە مەرجىك خانوو ۋە ھۆتىلىان لەسەر نەبىت ۋە ھىچ يەككىكىشيان نەخرابىتە رەھنەۋە. نمونەى رەنگە لە يەك چوۋەكان: بەكرەجۇ ۋە پاپەرىن بەرزەۋەندىبەكى تر ئەۋەپكە كە خانوو ۋە ھۆتىل دابىنىت لەسەر مۆلكەكانت چوونكە كىرى زىاتىرى پى ۋەر دەگرىت

۱- کارته‌گانی ههل و بهخت

کاتیك پووله‌گهت ده‌گه‌ویتیته سهر هر یه‌کیتک له‌م خانانه، کارتیک له‌سهره‌وی ده‌سته‌گه ده‌بیت و به‌پیتی‌ئو زانیاریانه هه‌لسوکه‌وت ده‌گه‌یت. له‌دواییدا کارته‌گه ده‌خه‌یتته ژیر ده‌سته‌ی کارته‌گان. ده‌توانیت کارتی "هاتنه‌ده‌روهه له‌به‌ندینخانه" لای‌خوت هه‌ل‌گرتیت تا کاتی پیووست. کاتیك کارته‌گهت به‌کار هیئا، ئه‌وا ده‌بیت بیخه‌یتته‌وه ناو ده‌سته‌ی کارته‌گان. ئه‌گهر هاتوو ئه‌و یاریزانه‌ی ئه‌م کارته‌ی بۆ ده‌رچوو نه‌یویست به‌کاری به‌یئیت، ئه‌وا ده‌توانیت بیفرۆشیتته‌وه به‌یاریزانیکی تر به‌هر نرخیک که له‌سهری پیک بکه‌ون

۱۱- باج و سه‌رانه

ئه‌گهر هاتوو پووله‌گهت که‌وته سهر‌خانه‌ی باج و سه‌رانه، ئه‌وا ده‌بیت ئه‌و بره‌پاره‌یه‌ بده‌یت به‌بانک که له‌سهر بۆرده‌گه نوسراوه

۱۲- به‌ندینخانه

به ۳ شیوه ده‌چیتته به‌ندینخانه:

- ۱- کاتیك ده‌چیتته سهر ئه‌و خانه‌یه‌ی که ده‌تئیریت بۆ به‌ندینخانه
- ۲- کارتیک راده‌کیشیت که پیت ده‌لیت ده‌بیت چیت بۆ به‌ندینخانه
- ۳- سی‌جار له‌سهر یه‌ک زاری جووت به‌یئیت

کاتیك که ده‌نیردرییت بۆ به‌ندینخانه، بانک ناتوانیت ۲۰۰ دینار مووچه‌ت پین‌بدات. له‌هه‌رخانه و شوینیکیشدا بیت ده‌بیت پووله‌گهت بخه‌یتته سهر‌خانه‌ی به‌ندینخانه. سه‌ره‌گهت کۆتایی پین‌دیت که چوویتته ناو به‌ندینخانه ئه‌گهر له‌کاتیكدا نه‌نیردرایته به‌ندینخانه و که‌وتیته سهر‌خانه‌ی "ته‌نها سهر‌دان" ئه‌وا ئاسایی به‌رده‌وام ده‌بیت له‌یاری‌کردن و چاوهرپی هه‌نگاوی دواتر ده‌گه‌یت

به ۴ شیوه له‌به‌ندینخانه ده‌ریازت ده‌بیت

- ۱- به‌هه‌لدانی زاری جووت: له‌سه‌ره‌ی خوتدا ده‌توانیت زاره‌گان هه‌لبه‌هیت وه ئه‌گهر هه‌ردوو زاره‌گه جووت بوون، ئه‌وا به‌پیتی ئه‌و ژماره‌یه ئه‌وه‌نده خانه ده‌چیتته پی‌شه‌وه. هه‌رچه‌نده به‌جووت ژماره ده‌ریازت ده‌بیت له‌به‌ندینخانه، به‌لام ئه‌مه هه‌لی ئه‌وته پین‌نادات چاریکی دی زاره‌گان هه‌لبه‌هیتته‌وه
 - ۲- به‌به‌کاره‌یئانی کارتی "هاتنه‌ده‌روهه له‌به‌ندینخانه" ئه‌گهر هه‌تیت
 - ۳- به‌کرینی کارتی "هاتنه‌ده‌روهه له‌به‌ندینخانه" له‌یاریزانیکی تر
 - ۴- به‌پیدانی ۵۰ دینار به‌بانک پیتش ئه‌وه‌ی زاره‌گان هه‌لبه‌هیت
- تا ۳ جار بۆت هه‌یه زاره‌گان تاقی بکه‌یتته‌وه بۆ ئه‌وه‌ی جووت ژماره به‌یئیت و ده‌ریازت بییت له‌به‌ندینخانه. ئه‌گهر جووت ژماره‌ت بۆ نه‌هات له‌سه‌ره‌ی سی‌هه‌مدا، ده‌بیت ۵۰ دینار بده‌یت به‌بانک و به‌پیتی ژماره‌ی زاره‌گان به‌ره‌و پی‌شه‌وه برۆیت یاریزان ده‌توانیت کری کۆ بکاته‌وه و مولک و خانوو و هۆتیل بکریت و بشفرۆشیت کاتیك که له‌به‌ندینخانه‌دا به

۱۳- پارکی بی‌ه‌رامبه‌ر

یاریزان که ده‌گه‌وتیته ئه‌م خانه‌یه، هیچ بره‌پاره‌یه‌ک، مولک یاخود پاداشت وه‌رنایگرت. ئه‌م شوینه ته‌نها بۆ حه‌سه‌نه‌وه‌یه

۱۴- خانوو

کاتیك ده‌بیتته خاوه‌ن مولکی هه‌موو مولگه‌ه‌رنگ له‌یه‌کچوووه‌گان، ده‌توانیت خانوو له‌بانک بکریت. ئه‌گهر یه‌ک خانوو بکریت، ده‌توانیت بیخه‌یتته سهر هر یه‌ک له‌سهر ئه‌و مولکانه. خانووی دواتر که ده‌یکریت، ده‌بیت بیخه‌یتته سهر ئه‌و شوینه‌ی که خانووی له‌سهر نیه، واته به‌شیوه‌یه‌کی یه‌کسان داده‌نرین

نرخ‌ی ههر یه‌ک له‌خانوووه‌گان له‌سهر کارتی خاوه‌نداریتی مولگه‌گان نووسراوه

خاوه‌ن مولگه‌که ده‌توانیت دوو ئه‌وه‌نده‌ی کریکه وه‌ربگریت له‌سهر ئه‌و مولکانه‌ی که هیشتا خانوویان له‌سهر نیه. خاوه‌ن مولک ده‌توانیت خانوو بکریت له‌بانک له‌ههر کاتیكدا پیت. به‌لام ده‌بیت به‌شیوه‌یه‌کی یه‌کسان خانوووه‌گان له‌سهر مولگه‌گان دا‌بئیت. تا‌کریت خانه‌یه‌ک ۳ خانووی له‌سه‌ریبیت و خانه‌یه‌کیش ۱ خانووی له‌سهر پیت. به‌هه‌مان شیوه ئه‌گهر خاوه‌ن مولک بیه‌ویت خانوووه‌گان بشفرۆشیت، ده‌بیت به‌شیوه‌یه‌کی یه‌کسان بیان فرۆشیت

بۆ نموونه ناییت خانه‌یه‌ک ۳ خانووی لێ بشفرۆشیت و خانه‌یه‌کی تر ۲ خانووی له‌سه‌ر ماییت. کۆتا ژماره‌ی خانوو له‌سهر هر خانه‌یه‌ک ۴ خانوووه

۱۵- هۆتیل

کاتیك که یاریزانه‌که ۴ خانووی له‌سهر هر یه‌کیتک له‌خانه‌رنگ له‌یه‌کچوووه‌گان هه‌بیت، ده‌توانیت هۆتیل له‌بانک بکریت. یاریزانه‌که ده‌بیت ههر ۴ خانوووه‌که بگه‌رئیتته‌وه بۆ بانک و له‌به‌رامبه‌ردا هۆتیل‌گه وه‌ربگریت. به‌هه‌مان شیوه بۆ خانه‌گانی دیش. نرخ‌ی هۆتیل له‌ههر یه‌کیتک له‌کارتی خاوه‌نداریتی مولگه‌گان نووسراوه. ته‌نها ده‌توانیت یه‌ک هۆتیل بکریت بۆ ههر خانه‌یه‌ک

۱۶- کورته‌یئانی خانوو

کاتیك بانک خانووی نامیئیت بۆ فرۆشتن، ده‌بیت یاریزانه‌گان چاوهری بکه‌ن که یاریزانه‌گانی تر خانوووه‌گانیان بشفرۆشن یان بیانگه‌رئیتته‌وه له‌کاتی هۆتیل کریندا

۱۷- فرۆشتنی مولک

ده‌توانیت ههر مولکیتک که خانوو و هۆتیلی له‌سهر نه‌بیت، وه ههر ویستگه‌ی پاس و که‌رتی خزمه‌تگوزاری بشفرۆشیت به‌یاریزانه‌گانی تر به‌و بره‌پاره‌یه‌ی له‌سهری پیک ده‌که‌ون. به‌لام هیچ مولکیتک ناتوانیت بشفرۆشیت کاتیك خانوو و هۆتیلی له‌سه‌ریبیت وه خانوو و هۆتیلیش ته‌نها به‌بانک ده‌فرۆشیت. ههر یاریزانیك بیه‌ویت مولگه‌که‌ی بشفرۆشیت، ده‌بیت له‌پیشا هۆتیل و خانوووه‌گانی به‌بانک بشفرۆشیت به‌نیوه‌نرخ ئینجا مولگه‌که بشفرۆشیت به‌یاریزانیکی تر هه‌موو ئه‌و خانوووه‌ی که له‌سهر مولگه‌ها وه‌رنه‌گه‌گان ده‌بیت به‌شیوه‌یه‌کی یه‌کسان بشفرۆشین. هه‌موو هۆتیل‌گه‌کان ده‌توانیت به‌یه‌کجار بشفرۆشین (یه‌ک هۆتیل یه‌کسانه به‌ ۴ خانوو) یان یه‌ک یه‌ک بشفرۆشین به‌شیوازیکی پی‌چه‌وانه‌یه‌ی. بۆ نموونه هۆتیل‌گه ده‌که‌یتته‌وه به‌ ۴ خانوو، دوا به‌دوا که‌متریان ده‌که‌یتته‌وه

۱۸- ره‌هن

ئه‌و مولگانه‌ی که خانوو و هۆتیلیان له‌سهر نیه ده‌توانیت بخرینته په‌نه‌وه. له‌به‌رامبه‌ردا بانک بری ئه‌و پاره‌یه‌ت پین‌ده‌دات که له‌کارتی خاوه‌نداریتی نووسراوه هیچ کریه‌که وه‌رنایگرت له‌سهر ئه‌و مولگانه‌ی که خراوته په‌نه‌وه. بۆ ئه‌وه‌ی ره‌هن له‌سهر هر مولکیتک لابه‌هیت، ده‌بیت خاوه‌ن مولگه‌که بری ۱۰٪ قازانج بدات به‌بانک له‌سه‌روو ئه‌و بره‌پاره‌یه‌ی یه‌که‌م جار وه‌ک ره‌هن له‌بانک وه‌ربگریتوه. مولک په‌هن کردن هیچ کاریگه‌ری له‌سهر خاوه‌نداریتی مولگه‌که ناییت بۆ یاریزانه‌که. واته هیچ یاریزانیکی تر ناتوانیت ئه‌و بره‌پاره‌یه‌ی په‌نه‌ بده‌ته‌وه و له‌به‌رامبه‌ردا بیته‌ خاوه‌ن مولگه‌که. به‌لام خاوه‌ن مولگه‌که ده‌توانیت مولگه‌ په‌هنکراوه‌که بشفرۆشیتته‌وه به‌یاریزانیکی تر به‌و بره‌پاره‌یه‌ی له‌سهری پیک ده‌که‌ون. ئه‌گهر تۆ بوویتته خاوه‌ن مولگه‌ په‌هن کراوه‌که، ده‌بیت تۆ پاره‌ی لابردنی مولگه‌که بده‌یت به‌بانک به‌ ۱۰٪ قازانج له‌کاتی کریندا. ئه‌گهر بپاریت دا له‌کاتیکی تردا ره‌هن له‌سهر مولگه‌که لابه‌هیت، ئه‌وه ده‌بیت له‌ ۱۰٪ ی زیاتر قازانج بده‌یت. واته، به‌گشتی ده‌بیت ۲۰٪ بده‌یت له‌سه‌روو نرخ‌ی په‌نه‌که‌وه

۱۹- مایه‌پووج بوون

کاتیك مایه‌پووج ده‌بیت که نه‌توانی هیچ بره‌پاره‌یه‌ک بده‌یت به‌یاریزانیکی تر یاخود بانک. ئه‌گهر نه‌توانی کری بده‌یت به‌و یاریزانه‌ی که قه‌رزاداریت، ئه‌وا ده‌بیت هه‌رچی مولک و خاوه‌نداریه‌تیت هه‌یه له‌یاریه‌که‌دا بده‌یت به‌یاریزانه‌که و ده‌ربچیت له‌یاریه‌که. ئه‌گهر خانوو و هۆتیل هه‌بیت، ده‌بیت له‌پیشا بیانگه‌رئیتته‌وه بۆ بانک و له‌بری ئه‌وه پاره‌ وه‌ربگریت و دواتر پاره‌که بده‌یت به‌یاریزانه‌که‌ی قه‌رزاداریت. ئه‌گهر مولکی په‌هنکراوت هه‌یه، ده‌بیت بیده‌یتته ده‌ست یاریزانه‌که‌ی قه‌رزاداریت و ئه‌ویش راسته‌وخۆ ده‌بیت پاره‌ی په‌هن بده‌ته‌وه به‌بانک به‌ ۱۰٪ قازانجه‌وه

ئه‌گهر مایه‌پووج بوویت به‌هۆکاری باج و سه‌رانه یان ههر زیانیکی تر، که نه‌توانیت له‌رنگه‌ی فرۆشتنی خانوو و هۆتیل و په‌هن کردنه‌وه ئه‌و بره‌پاره‌یه‌ بده‌یت، ده‌بیت هه‌رچیت هه‌یه بیگه‌رئیتته‌وه بۆ بانک. له‌هه‌مان کاتدا، بانک ده‌ست ده‌کات به‌مه‌زادکردنی ئه‌و مولگانه‌ بی‌جگه له‌خانوو و هۆتیل‌گه‌کان

ههر یاریزانیك که مایه‌پووج بوو، ده‌بیت له‌یاریه‌که بشکیتته‌وه

یاریزانی براوه ئه‌و یاریزانه‌ ده‌بیت که به‌ته‌نها ده‌میئیتته‌وه له‌یاری مۆنوپولی سلیمانیادا